

Internationell policy för Bengtstors kommun

Bakgrund

Omvärlden och EU påverkar oss alltmer och sambandet mellan det lokala och det globala blir allt tydligare. Förändringar på den internationella arenan griper mer och mer in i förutsättningarna för lokal och regional utveckling i Sverige. Den svenska regeringen stödjer och uppmuntrar ökande lokalt engagemang i internationellt arbete. I Europa, sker en omvandling av nationalstaterna till nya geografiskt sammanhållna regioner. Samverkan över nationsgränser blir ett naturligt inslag i kommuner och regioner.

Internationellt engagemang bidrar till fred, förståelse och solidaritet och förebygger främlingsfientlighet. För att stärka freden och solidariteten mellan människor, motverka rasism och främja en demokratisk utveckling i Europa, är det därför viktigt att framförallt barn och unga tidigt får kontakt med andra länder och andra kulturer.

Näringslivet är idag i stor grad internationellt och många företags etableringsmönster har förändrats till följd av fria kapitalrörelser över nationsgränserna. Ett ökat regionalt och internationellt engagemang krävs för att befärma näringslivets utveckling och samverkan och för att skapa ett attraktivt näringslivsklimat.

Internationaliseringsarbetet i kommunen kan stärka kommunens konkurrenskraft och göra Bengtstors känd i omvärlden. Det kan också komma att bli en viktig personalpolitisk faktor i det framtida rekryteringsarbetet. Möjligheter till internationella utbyten vid kommunala arbetsplatser kan stärka rekryteringen av främst ungdomar.

Kontakter och ömsesidigt lärande med andra europeiska arbetsplatser utvecklar våra egna verksamheter. Det behövs också för att hantera EU-medlemskapet, dvs hur man ska medverka i den europeiska integrationen, delta i förberedelsestödet till de nya medlemsländerna och hur strukturfonder, gemenskapsinitiativ, sektorsprogram, vänortsprogram mm ska integreras i det lokala/regionala utvecklingsarbetet.

I framtiden kommer ett framgångsrikt internationellt arbete i kommunen vara avgörande för hur stor del av EU:s utvecklingspengar som kommunen får del av.

Vad har vi gjort hittills

Bengtsfors har sedan 1989 ett etablerat vänortsarbete med, Bö kommun i Norge, Egvad kommun i Danmark och Puumala kommun i Finland. Alltsedan vänortssamarbetet startade har vi haft ett kontinuerligt samarbete och utbyte med våra nordiska vänorter, både på det kommunala planet och mellan föreningen Norden på de olika orterna. År 1999 utökades vänortskretsen med Kuldiga i Lettland, där utbytet främst har skett inom kultur- och skolområdet och ofta av stödjande karaktär. Den danska kommunen Egvad uppgick 2007 i en kommunsammanslagning till Ringköping-Skjern kommun och valde då att säga upp vänortsavtalet med samtliga vänorter. I och med detta aktualiserades behovet av en internationell policy.

Det svenska EU-medlemskapet har bl a medfört att Bengtsfors kunnat ta del av de strukturfondsmedel som riktats till västra Sverige; bl a Mål 5 B och Mål 2. Kommunen har också medverkat i de sk gemenskapsinitiativen LEADER och INTERREG. Medlemskapet innebär också att fler och fler beslut inom EU påverkar verksamheterna i våra kommuner.

Vänortssamarbetet är en del av det internationella arbetet. Syftet är utbyta erfarenheter och att samarbeta inom områden som är av gemensamt intresse. Vänortssamarbetet har tidigare haft fokus på områdena kultur/musik, skola, turism och idrott, men har de senaste åren även omfattat demokrati, vatten- och avlopp, samhällsplanering, miljö, förskola, sociala verksamheter, handikappomsorg och föreningsutbyte.

Vad sker framöver

En positiv tendens som märkts det senaste året är att flera europeiska kommuner uppvaktar Bengtsfors för att knyta närmare kontakter, ex från Tyskland och Rumänien. Det är nu viktigt att Bengtsfors tar eget initiativ och fastställer en strategi för hur man ska närma sig andra kommuner i Europa, där ett gemensamt utbyte kan utgöra ett positivt stöd i vårt eget utvecklingsarbete.

Idag är vänortsarbetet på väg in i en ny fas, med mer partnerskap och deltagande i gemensamma utvecklingsprojekt. Bengtsfors måste också vara öppen för att utveckla lämpliga samarbeten med andra europeiska kommuner mm inom olika EU- och internationella program; ex Interreg, Town-Twinning m fl. Dessa partnerskap och samarbetsprojekt kan vara begränsade i tid och handla om särskilda verksamhetsområden.

Mål för internationaliseringsarbetet i Bengtsfors kommun

Arbetet med internationalisering av de kommunala verksamheterna i Bengtsfors måste bygga på ett brett engagemang från såväl politiker, anställda och kommuninvånare. Det internationella arbetet skall bidra till utvecklandet av en modern kommun som blir attraktiv för människor och företag och som stärker tillväxt och sysselsättning. Kommunens framtida internationella arbete skall syfta till att vidga kontakten, öka kunskapen och förståelsen mellan medborgare i olika länder, bidra till kommunens utveckling genom erfarenhetsutbyte och ge möjlighet till stöd via EU. Målen för Bengtsfors internationaliseringsarbete föreslås vara:

- **Ökad kompetens**
Ett internationellt arbete ska tillföra kommunen kunskap och erfarenheter, vilket medför en kompetenshöjning och utveckling inom kommunen och därmed en högre kvalitet. Det blir här extra viktigt att utveckla den internationella kompetensen hos förtroendevalda och personal. I de internationella kontakterna ska kommunen aktivt bidra med egna kunskaper och erfarenheter.
- **Ökad kunskap om andra kulturer**
Ett internationellt arbete vidgar vyerna och bidrar till en fredlig utveckling. Kunskapen om och förståelsen för andra kulturer ska öka, vilket kan underlätta integrationen i Bengtsfors. Ökad kunskap kan också bidra till att olika gruppers kompetens tas tillvara på ett mer effektivt sätt. Den positiva kraften i det mångkulturella samhället ska tas tillvara och utvecklas. Det är också viktigt att öka kommuninvånarnas delaktighet i och kunskap om kommunens internationella arbete och att stödja arbete inom demokrati, miljö och humanitärt arbete inom framförallt Östeuropa.
- **Barn och ungdom skall prioriteras**
Skolans internationella engagemang ska bidra till kommunens internationalisering. Internationellt utbyte ska utveckla språkkunskaper och bidra till att förbereda barn och ungdomar för en framtida global arbetsmarknad.
- **Lära mer av varandra**
Deltagandet i nätverk och andra grupperingar bidrar till att, i en alltmer ökande konkurrens, synliggöra kommunen i såväl nationella som internationella sammanhang. Samverkan innebär även att beredskapen för förändringar stärks och att kunskaper kan användas för att lösa problem.
- **Ökad konkurrenskraft**
Ett engagemang och ökad kompetens i internationella frågor ska bidra till att stärka samarbetet mellan privat och offentlig sektor. Nya möjligheter att etablera kommersiella kontakter kan därmed utvecklas för att stödja näringslivet. Kommunen blir härigenom mer attraktivt ur lokaliseringssynpunkt för företag och arbetskraft. Det är också viktigt att bevaka internationella utvecklingstrender.

- Mer EU-finansiering
Finansieringsmöjligheter som det internationella arbetet och EU erbjuder ska tas tillvara i kommunens utvecklingsarbete.
- Bred uppslutning
Det internationella arbetet i Bengtsfors behöver en bred uppslutning. Det gäller både i den offentliga och i den privata sektorn. Det är viktigt för en framgångsrik utveckling är att alla förstår vikten av internationellt arbete.

Ansvar för och organisation av internationella frågor

Följande förslag till organisation avser att ge mer struktur åt fördelningen av ansvaret för det internationella arbetet:

Kommunfullmäktiges ordförande är kommunens främste representant i internationella sammanhang och skall medverka i de mer ”officiella” internationella kontakterna.

Kommunstyrelsen svarar för strategisk ledning och samordning av det internationella arbetet. Redovisningar över pågående internationellt arbete görs till kommunstyrelse och kommunfullmäktige.

Kommunchefen har det verkställande övergripande ansvaret och utser en medarbetare vid kommunledningskontoret som svarar för den dagliga samordningen av kommunens internationaliseringsarbete. Samordnarfunktionen utgör stöd för förvaltningarna samt för förvaltningsövergripande projekt. I uppdraget ingår också att hålla kommunen informerad om EU-beslut, direktiv mm som kommer att påverka kommunen samt informera och utbilda personal i EU-frågor och stimulera till projektsökande.

Nämnder/förvaltningar skall i de årliga verksamhetsplanerna ange verksamhetsmål för sitt internationella arbete och har det löpande ansvaret för pågående internationella projekt inom sitt verksamhetsområde. En person i varje förvaltning har det övergripande ansvaret för det internationella arbetet och utgör förvaltningens kontaktperson gentemot kommunledningskontoret.

I kommunens årliga driftbudget avsätts medel för vänortsbete, internationella kontakter samt förberedande av medverkan i internationella projekt.

En aktiv omvärldsbevakning är en viktig framgångsfaktor. Internationella kontakter ger viktig kunskap för en god utveckling. Omvärldsbevakningen ska vara global, med fokus på Europa. Omvärldsbevakningen ska omfatta analyser och utvärderingar för att därefter omsättas i konkreta åtgärder. I detta arbete skall den kompetens, i form av EU-bevakning, nätverksuppbyggnad, EU-projektarbete, bevakning av västsvenska frågor och marknadsföring av den västsvenska regionen, som medlemskapet i West Sweden innebär, bättre tillvaratas. En samordning med Västra Götalandsregionens arbete i dessa frågor skall också eftersträvas. För att kunna ta tillvara Bengtsfors intressen i ett EU-perspektiv måste kommunen ha ett tydligt och aktivt förhållningssätt. Det krävs viss storlek för de flesta EU-projekt, vilket innebär att många projekt kan bli för stora för Bengtsfors att delta i ensamma. Samarbete med andra kommuner och organisationer blir då viktigt. Bengtsfors skall aktivt delta vid West Swedens sammankomster och utnyttja den kompetens som organisationen besitter. Vidare skall Bengtsfors aktivt delta i Fyrbodalsnoden där handläggare med internationella frågor samarbetar i Fyrbodalen.

Handlingsplan

Bengtsfors kommun ska tillsammans med näringslivet, kommuner, universitet/högskolor, West Sweden och regionala aktörer aktivt verka för att internationella kontakter och allianser skapas kring viktiga utvecklingsfrågor för kommunen. Viktiga inslag blir då: Ökad kunskap och erfarenhet skall utgöra bas för att utveckla och identifiera viktiga utvecklingsområden för kommunen.

Kommunens invånare ska regelbundet få tydlig och klar information om kommunens insatser i det internationella arbetet samt hur arbetet påverkar dem.

Kommunen ska i första hand samarbeta med partners inom EU och dess kandidatländer.

Vänortssamarbetet bör utvecklas inom flera olika kommunala verksamhetsområden och en diskussion/utredning skall under år 2008 göras med befintliga vänorter om hur samverkan ska bedrivas i fortsättningen. Nya vänorter bör tillkomma, dels från områden med vilka vi har naturliga samarbetspunkter (kan exv vara västeuropeiska orter där många av våra sommarboende är invånare) och dels med orter där Bengtsfors kommun agera för att hjälpa till inom utveckling av demokrati, miljö och humanitärt arbete (framförallt Östeuropa).

Bengtsfors ska genom det internationella arbetet stärka kommunens konkurrenskraft regionalt, nationellt och internationellt. Kommunens egen organisation ska ha hög kunskap och kompetens om EU, så att EU-projekt blir en självklar del i det löpande arbetet. Internationellt arbete ska ingå som ett naturligt inslag i förvaltningarnas dagliga arbete.

I de kommunala verksamhetsplanerna skall det internationella arbetet lyftas fram och aktiviteter för det kommande året redovisas. En sådan aktivitet kan exempelvis vara att uppmärksamma Europaveckan som firas i början av maj varje år, samt Europadagen den 9 maj.